

יעזא ליאור ע"י - יגדיל תורה - מבצע תורה

קובץ לימוד יי"ג ניסן

כלל: הוראות רבינו • פרק משניות • חסידות • נילאה
• ENGLISH SELECTIONS •

ויש לעורר גם אודות לימוד תורה של בעל החילולא ביום ההילולא – “דבר בעתו מה טוב” – הן בוגלה דתורה, בהספרים שנקרה על שם, “צמח-צדיק”, והן ובמיוחד בפנימיות התורה...
ועד”ז בקשר ובשיקות ליום חולתו של הרמב”ם למחורתו – יש לעורר עד לימוד הרמב”ם, החל מஹשיעורים היומיים. ומה טוב – צירוף שניים ייחודי – לימוד פירושי הרמב”ם כפי שתתבארו בחידושי הצמח-צדיק, כולל גם הביאורים בפנימיות התורה בהענינים שבתחלת ספרו של הרמב”ם: “לידע שיש שם מצוי ראשון וכו’ וכל הנמצאים בו’ לא נמצא אלא מאמתת המצאו”...
ויש להתחיל בזה בהתחלה המעת-לעת, תיכף וסמרק לתפלת ערבית – ובבלשון חז”ל “מבית הכנסת לבית המדרש”, ובפרט שבתפלת ערבית עצמה (ולפניה שמונה עשרה) קורין שמע (ובהקדמת ברכות ק”ש, שותים לפני ישותים לאחריו), שיעי”ז מקימים גם מצות תלמוד תורה, “ודברות בם”.

(ליל יי' ג' ניסן תנש"א, תור"מ ח"ג ע' 48)

העתיקת הדברים היא ברשות מיוחדת מהווצאת ספרים קה"ת

הוראות רבינו בקשר עם י"ג ניסן

עשיות כלי מעין האור - לימוד תורה

ידוע ומובואר בכ"מ ש כדי לפעול המשכתי או רזוקים ל"כלי" שהוא מעין האור שרצוים להמשין. ולכן, כאשר מדובר אודוט המשכתי האור והגילוי הקשור עם יומם ההיילולא של אדמור"ץ – המשכחה והgilוי ד"כ עמל האדם שעמלה נפשו בחיו", באופן ד"פועל ישועות בקרוב הארץ", אריכים לקשר זאת – לכל בראש – עם תורה של בעל ההיילולא...

קשר מיוחד עם בעל ההיילולא – ע"י לימוד תורה

כਮובן בפשטות ש"ע"י לימוד תורהנו נפעל קשר מיוחד עם בעל ההיילולא – עד מארז"ל בפירוש תיבת "אנכי" – "אנא נשוי לתבנית הבית", הינו, שהקב"ה הכנס את עצמותו (כביכול) בתורה, וכן הוא בנווג לתרות של אדמור"ץ, שבה הכנס את עצמותו כו' – שהרי "צדיקים (ועאכו"כ נשיאו וישראל) דומין לבוראות".
[ו]יטעם הדבר – מכיוון שהאדם מותאحد עם התורה שלומד, עד שנעשה מציאות אחת עם התורה, ע"ד לשון הגמרא (קידושין ל'ב, ס"א) שכאשר לימוד התורה הוא כבבוי איזי נעשה התורה שלו – "תורה דילוי היא, דכתיב ובתורתנו יהיה יומם ולילה", ועוד כדי כך – ש"רב שמחל על כבodo כבודו מחול", כי אע"פ שמדובר אודוט כבוד התורה, ביכלתו למוחל על כבוד זה, מכיוון שהוא מוציאו...]

להוספה בלימוד תורה ה"צ", ובכל התורה

בנוגע לפועל:

בעמדנו ביום ההיילולא של אדמור"ץ – צריך כאו"א לקבל על עצמו להוספה בלימוד תורה בכלל, שהרי כל חלקי וענין התורה שייכים [כולל – הוספה בלימוד התורה בכלל, ובשלשון הכתוב: "תורה אחת", והרי "אן מקרא זה זהה וקשרים זה זהה, ובשלשון הכתוב: "תורה אחת", וכו' און מקרא יוצא מידי פשוטו", הינו, שכל חלקי התורה, תושב"כ ותושבע"פ, כולל מה שתלמידיך ותיק עד חדש – הרי המ"ת "תורה אחת". וכן און חז"ל .." הוא عمل במקומו זה ותורתו עומדת לו במקומו אחר", וכי שוראים במושוח – "מעשה רב" – שידעה נספה בענין מוסיים בתורה, פועלת הוספה (כאשר מותבוננים זה זהה – "תורה אחת").
וכן להוספה בכללות הלילכה בדרכיו ואורחותיו של בעל ההיילולא, ההל מהענין גמilities הסדרים.
היל י"ג ניסן תשמ"ג – תומ"ח י"ג עמ' 1273 ואילך)

לימוד מושניות

מייזאל לערנען א פרוק מושניות וואס הוויבט זיך און מיט איניע פון די אוטויט פון שמו הקדוש (עכ"פ איזין פרוק מושניות)... און לערנען אויר און ענין און די דריש סיידות פון בעל ההיילולא... און דאס וועט נאכמער מזרז זיין און זוכתו יגן עליינו ועל כל בני ישראל בכל מקום שם".
(לקו"ש חכ"א ע' 296 [בנוגע לאדה"ז])

גלאה

חידושים ברמב"ם הלכות תלמוד תורה (פסק דין של"ט, א)

Who is considered a Talmid Chacham?* The Gemara Kidushin (49b) implies that the status of a "Talmid" and the status of a "Chacham" are similar however the "Chacham" is superior. It is indeed logical to assume that a Talmid Chacham is superior to a Talmid, as is implied by the Gemara Shabbos (114a- "Who is a Talmid Chacham"). Rashi there explains that a Talmid Chacham is much greater than the Talmid referred to here. According to Tosfos however they are equal.

The Tur (OH"Ch-136 & 575) and Gemara Taanis (10b) explicitly state that a Talmid and Talmid Chacham are considered equal. "Do not say I am a Talmid . . . but rather every Talmid Chacham . . ."

It is understood that a Talmid Chacham is equivalent to a Talmid.

As the Ramabam explains (Laws of forbidden relations Ch. 20) present day Kohanim are presumed to be of genuine priestly descent and are therefore allowed to eat Terumah D'rabbannan. Terumah D'oraissa however is forbidden unless the Kohen is able to confirm his lineage (Kohen Meyuchas). In a similar vein one should not be overly stringent regarding the status of a Talmid Chacham, by requiring the highest caliber of scholarship, rather anyone who knows a single Mesechta is presumed to be a Talmid Chacham.

ולענין מהו נקרא ת"ח* לכוארה יש להעיר מפ"ב דקדושין דף מ"ט ע"ב ע"מ שאני תלמיד אין אומר כשםעון בן עזאי כו'. ולכוארה הינו תלמיד הינו תלמיד חכם. רק חכם הוא גדול יותר. אכן יש לומר גם כן דת"ח גדול מותלמייד כדמשמע בשיטת קי"ד א'iziaho ת"ח. דלפרשי" שם גדול הרבה יותר מתלמידך דכאן. ורק להתוציא שם שווין. ועיין בטוש"ע א"ח רסי' קל"ו ורסי' תקע"ה ובתענית פ"ק דף י' ע"ב משמע בהדייה דתלמיד ות"ח שווין שהרי אמרו אל יאמר תלמיד אני כו' אלא כל תלמיד חכם כו'. מובואר דהינו ת"ח הינו תלמיד. יש לומר כיון דכהנים האידנא אין אוכליין בתמורה דאוריתא כמו שכטב הרמב"ם רפ"כ מהא"ב. لكن אין להחמיר כל כך בה תלמיד חכם שירהיה מוגדרה הגדולה. רק כל שיודיעו מסכת את:

*הערות המערכתי: המדבר הוא לענין הדין שאין לישראל לישא כהנת אלא אם כן הוא תלמיד חכם (ראה פסחים מט, א).

לעילוי נשמת הרה"ח
הרה"ת ר' מאיר בר' אליהו ז"ל

לעילוי נשמת הרה"ח
הרה"ת ר' אליהו בר' אברהם אהרן ז"ל

לעילוי נשמת הרה"ת
ר' מרדכי ליב ע"ה
בן הרה"ת ר' חיים זובען ע"ה
נפטר ז' ניסן ה'תש"פ

Lieblich
financial services (718) 771-0887
ASHER LIEBLICH LFSwealth.com
CPA, CFP® (R) MBA (TAXATION)

Shmuel Spielman
Carpet Cleaning
917.370.7037 / 718.774.4180

Michael Carciente MD
Board certified Neurologist 332 E. 14TH ST.
14TH STREET MEDICAL ARTS NY, NY 10003
212.481.3333

\$99 a Day, Kingston Ave Apartment
Across the street from 770
Call 718-773-8000 to reserve apartment
Youtube: Crown Heights Rooms

Kupel Dirot
KUPEL DIROT
718-493-0995
OLD CITY TZFAT – VACATION APARTMENTS
Daily and weekly rentals. kupeldirot@gmail.com

CROWN COOLING & HEATING
718-635-1176
Service • Installation • Maintenance
Commercial • Residential • EPA Certified

178.221.9939
BOYTIQUE BOYS MENS
SUITS & BLAZERS
PANTS & COATS • SHIRTS & TIES
SCHOOL UNIFORMS
DRESS & SPORT APPAREL
www.boytique.com

Essel Eyewear
1-888-ESSEL-76
sholem@esseleyewear.com

Glasses
Contacts
The Best Prices
in Crown Heights

מה עושה מישיח למלך?

וכמי"ש בו הנה ישכיל עבדי ירים ונשא
וגבה מزاد (ישע' נ"ב י"ג) והם ה' עלויות
ישכיל מאבריהם כו' וגביה מزادאותו
אדם שייה' למלعلا גם מزادה"ר שהוא
ח"ע כי למשיח יתגלה יותר, ולכנ' ה'י
משיח ג' כ מלך על ישראל הגם שייה'
או' כולם במדירות ת"ח עד שג טעמי
התורה יתגלה להם מ"מ הרוי לא כל מה
שיתגלה למשיח יתגלה להם אלא יהא
בח' מקייף עליהם ומצד זה נק' בשם מלך
עליהם שהמלוכה היא מוה שלמלעה מון
השכל של המקבב.

מן החכמה שלו שאע"פ שאינו מתיישב
בשכלו שומע לגזירת המלך שאצלו נכו'נ
הוא ויש לו טוב טעם.

ועד"ז יובן ג' בענין התורה שיש בה
מצוות וחוקים המצוות הם המושגים כמו
ציצית ותפילה, והחוקים הם כמו פרה
אדומה ושעטנו שצמר ופשטים כל חד
לחוד' שרי וכן כל א' מהם עם משיח רך
צמר ופשטים ייחדיו לא תלבש כו'. והנה
טעמי תורה יתגלו לעל' ע"י המשיח אכן
לו בעצמו יתגלה הרבה יותר לאין קץ
ותכלית ממה שיוכן הוא לגנות לעם

והנה מוחמת בח' זו נק' מלך, דכמו ענן
המלוכה שלמטה הוא רק בח' הביטול
הינו מה שהוא מעלה מהגבלה שכלו
כי לדבר שמתישב בשכלו בטוב טעם
ודעת אין צירע ע"ז לפקודת המלך שהרי
גם بلا מצותו נכו'ן הדבר מצד עצמו
וטוב הוא בעיניו אלא הפקודה הוא רק
על דבר שהוא נגד שכלו והוא פלאי
מן שאעפ' מצד הפקודה והגוזרת
מוכרה לקיים אותה ומברטל רצונו לרצון
המלך כי אינו יודע לב המלך (וטעמו
הכמוס) וה'ז בח' ביטול לגבי מלעתו ולמלך
מהו שימושו בעצמו יכול לגנות ולמלך
כל העם כי לא יוכל להשיג.

דרך מצותין קי, ב (מצות מינוי מלך)
 והענין כי התורה היא בח' בלי גבול
 וכמאמיר ילכו מוחיל אל חיל (תל"ם פ"ד
 ח) שיש בח' מדירות אין קץ ותכלית
 הכל בבח' עליוי אחר עלייו ואונפן השגה
 בתורה, והנה לעל' יהי גילוי אלקטו
 בהשגת פנימי' התורה והינו ע"י משיח
 שהוא למד פנימי' התורה לכל העם
 גם מה שי' בעת בהעלם, אכן אעפ' כ
 בודאי הוא בעצמו יכיר יותר כי לא כל
 מהו שימושו בעצמו יכול לגנות ולמלך
 כל העם כי לא יוכל להשיג.

WHAT MAKES MASHIACH A KING?

To clarify: The Torah is unlimited, as [implied by] the verse (Tehillim 84:8): "They shall proceed from strength to strength." There are an unlimited number of levels— each one an ascent over the previous one — within the comprehension of the Torah. In the Ultimate Future, G-dliness will be revealed through the comprehension of the inner dimensions of the Torah, i.e., Mashiach will teach the entire nation the inner dimensions of the Torah — even what is hidden in the present era. Needless to say, [Mashiach] will certainly know more than any of the people. For not everything that he himself comprehends will he be able to reveal and teach to the entire nation, because they will be incapable of understanding it.

Due to this quality, he will be called a king. For in the mortal realm, the [subject-] king relationship is defined only by bittul: [making a commitment that is] above the limits of one's mind. For when something is thoroughly comprehended by one's mind, there is no need for an order from the king: even without [the king's] command, one considers the matter proper and correct. An order is necessary only when a matter runs

contrary to one's intellect and he considers it astonishing. Nevertheless, because of [the king's] order and decree, he is required to carry it out. He nullifies his will to the king's will, because [he appreciates that] he does not comprehend the hidden rationale in the king's inner heart. This is an expression of bittul to a level above his wisdom. Although the matter is not grasped within his mind thoroughly, he heeds the king's decree, [confident that] the king [comprehends why] it is correct and he has a satisfactory explanation.

Similar concepts apply with regard to the Torah, which contains both mitzvos and chukim. [The rationale for] the mitzvos can be comprehended, e.g., [those of] tzitzis and tefillin. The chukim, by contrast, [transcend intellectual comprehension], like [the laws of] the Red Heifer or shaatnez. [In the latter instance,] both wool and linen alone are permitted, as is each one of them when combined with silk. It is only a combination of these two fabrics that is forbidden to be worn. In the Ultimate Future, Mashiach will reveal the motivating principles [for] the Torah's [commandments]. He himself, however, will receive an infinitely greater revelation than

what he will be able to communicate to the nation, as it is written (Yeshayahu 52:13): "Behold, my servant will become wise. He will become exalted, will be raised high and become exceedingly lofty." [The verse refers to] five levels. "He will become wise," [indicates that he will surpass] Avraham.... The term (meod) [in the phrase "exceedingly lofty"] shares the letters of the name אדם (Adam), i.e., [Mashiach's understanding] will surpass that of Adam the first man who is identified with Sublime Chochmah, for Mashiach will receive a greater revelation. Therefore, Mashiach will serve as a king over the Jewish people even though they will all be Torah scholars, and the motivating principles [for] the Torah's [commandments] will be revealed to them. Nevertheless, not everything that will be revealed to Mashiach will be revealed to them. Instead, [this deeper understanding] will serve as an encompassing light above them. Due to this [encompassing light], [Mashiach] will be called a king over them, for kingship involves [a dimension that] transcends the understanding of the recipient.

Mitzvas Minui Melech (Part 2)

Translated by Eliyahu Touger

AVAILABLE AT YAGDIL TORAH

Yagdil Torah is here to serve Yidden with all their Limud HaTorah needs. We can help you find a chavrusa anywhere; we have a comprehensive list of website and phone lines for all types of learning, an interesting selection of shiurim to download, an international Chalukas Hashas, learning guides for chasidishe yomim tovim, inspirational publications and a shiurim phone-line.

In Crown Heights we have a beautiful Beis Midrash open full time, ongoing and seasonal shiurim, a thorough directory of shiurim and more.

FOR MORE INFO PLEASE VISIT YAGDILTORAH.ORG OR CALL 347.223.5943

Stories of the Tzemach Tzedek

AN UNSUCCESSFUL BUSINESS VENTURE

In keeping with the advice of our Sages to be self-reliant and avoid being supported by others, after his chassunah (when he had the obligation of supporting a family) the Tzemach Tzedek tried his hand in business.

The Tzemach Tzedek first invested his entire dowry with a reputable merchant, with the agreement that he would receive part of the profits at regular intervals. In this way he would be able to learn without having to rely on anyone for support. Unfortunately, however, the merchant suffered severe losses, leaving the Tzemach Tzedek with nothing. Seeing that this venture had not succeeded, the Tzemach Tzedek decided to go into business himself.

As a partner, the Tzemach Tzedek chose the great talmid chacham Rav Nechemia of Dubrovna, a devoted chossid of the Alter Rebbe who was also his first cousin through marriage.¹ After considerable thought, they decided to start an oven-making business.

Fashioning ovens proved to be a tedious, painstaking, and time-consuming job. First they would mold clay into the form of an oven. Then they would bake the clay so that it would harden properly. Finally, they would heat the clay with a small fire to detect and seal the small cracks that remained.

Like all manual laborers, they conversed with each other to help pass time. But since they were both great scholars, their discussions were far from idle talk, revolving instead around the subjects they were studying at the time. However, the deeper and more involved their conversations would become, the less attention they would pay to what they were doing.

During one such conversation, one of the two men was in the process of sealing the cracks from the outside while the other one was sealing them from the inside. Engrossed as he was in the topic under discussion, the first one sealed the door shut, not realizing that what he had just closed up was the opening and not another crevice.

Before long, the level of heat in the oven rose dramatically, to the extent that the oven was becoming consumed from the flames. At one point, the one inside cried out from the growing heat of the fire. This succeeded in disrupting his thoughts. Finally realizing that something was wrong, he quickly broke open the door and rescued his colleague. However, the oven itself was not as lucky. It was totally destroyed beyond repair, and they were fortunate to have the chance to extinguish the fire before it consumed the entire house.

Needless to say, they both came to the realization that they would never succeed as businessmen.

After this event, the Tzemach Tzedek reluctantly

accepted a job as a tutor for older boys, but he made sure to conceal his greatness.

A VISIT TO RUZHIN

After the histalkus of the Mitteler Rebbe, the Tzemach Tzedek refused to accept the nesius for some time (even though he was the son-in-law of the Mitteler Rebbe and the beloved grandson of the Alter Rebbe).

Seeing that no one was willing to become the new Rebbe, some of the chassidim traveled to the tzaddik Rav Yisroel of Ruzhin to ask him to become their Rebbe.

That Shabbos, during one of the meals, the Ruzhiner repeated the following Torah thought:

"When Hashem told Moshe Rabbeinu to take the Yidden out of Mitzrayim, Moshe asked: 'When I come to the Yidden, they will tell me, "What is Hashem's name?" What should I tell them?'

"Moshe's words can also be explained as follows: 'The Yidden are so knowledgeable that they themselves will tell me what Hashem's name is.³ If so, what is left for me to teach them?'"

Turning to the Chabad chassidim, the Ruzhiner said: "What can I teach you that you have not been taught already? I advise you to go to your Rebbe. He will teach you new concepts that have never been heard before!"

The Ruzhiner then continued:

"As a reply to Moshe's question, Hashem said, 'אֲהֵינוּ מֶלֶךְ' – I will be who I will be.⁴ The numerical value of the word 'אֲהֵינוּ' is 21. Since Hashem said this word twice, we can multiply 21 by 21, which equals 441, נָמָת."

"נָמָת" spells out תְּהִלָּה, truth. It is also an acronym for the words תּוֹרַת מְנַחֵם, the Torah of Menachem [i.e., the Tzemach Tzedek] is true."

The Chabad chassidim had their answer. Immediately after Shabbos they left Ruzhin for Lubavitch, planning to repeat the Ruzhiner's words to the chassidim there.

When they arrived, they were greeted by their friends who had remained in Lubavitch. To their great surprise, their colleagues related that the Tzemach Tzedek had also mentioned that 21 multiplied by 21 equals 441, which spells out תְּהִלָּה. The Tzemach Tzedek had further noted that נָמָת has an additional meaning, but no one knew what he was hinting to.

Now it was the turn of those who had remained in Lubavitch to be startled. Their fellow chassidim related that the Ruzhiner had said this explanation as well, and he had also revealed the second meaning!

Evidently, it was at this time that the Tzemach Tzedek finally acquiesced to the request of the chassidim to become Rebbe.

"THE REBBE DOESN'T MAKE A MISTAKE!"

There was once a Jewish innkeeper who rented an inn from the local poritz for many years. One year, the poritz suddenly informed him that he would not renew the lease, even for a larger amount of money. No explanation was given, and the poritz refused to even discuss the issue.

Heartbroken, the innkeeper spoke to his friends and asked them for advice. Giving the matter much consideration, they concluded that there was one avenue that might prove successful. "There is a wealthy Jew in the area who has numerous dealings with the poritz. If he will intercede with the poritz on your behalf, perhaps he will agree to renew your lease.

"The problem is that you don't know this rich individual, and he might not want to get involved. Our advice, therefore, is to travel to Lubavitch and ask the Rebbe [the Tzemach Tzedek] to write a letter to him, requesting that he intercede on your behalf. He will definitely heed the Rebbe's request!"

With that, they sent him off, wishing him much hatzlachah.

Entering the Rebbe's room for a yechidus, the innkeeper told the Rebbe his painful story. "I was advised by my friends," he concluded humbly, "to ask the Rebbe to be so kind as to write a letter to this wealthy Yid, requesting him to intercede on my behalf."

The Rebbe the Tzemach Tzedek acceded to his request. He took out a pen, wrote a letter, addressed it, and gave it to the innkeeper. Full of gratitude, he thanked the Rebbe and left the room.

Of course, it would be disrespectful to read what the Rebbe had written while in the Rebbe's room. But once the innkeeper had left the room, he decided to take a look at his letter of salvation. To his shock and dismay, while it was addressed to a person with the same first name, the last name did not match that of the wealthy Yid. The letter was directed to someone else entirely!

The Yid approached the gabbai⁵ and asked him for permission to enter the Rebbe's room a second time. However, the gabbai wouldn't hear of it. "You were in yechidus with the Rebbe and received whatever the Rebbe gave you," he said. "Now there are others who are waiting for their turn to enter!"

The quiet argument quickly turned into a loud commotion. "Not only isn't the addressee associated with the poritz," bewailed the distressed innkeeper, "he lives in a different city altogether. How is he supposed to help me?!"

As they were arguing, the Maharis passed by and noticed the commotion. He approached the distraught man and asked him what was the matter.

The poor innkeeper poured out his bitter heart to the Rebbe's son. He told him how the poritz had

סיפור אודות אדמו"ר הツמאַך צדָקָה

בשעה שאין לו אפילו פורטה אחת כדי לשלם עבורם. במחרת שמע היורד שהדגים מסוג זה התיקרו מאד, וכעבור יום התיקרו הדגים עוד יותר מאשר אטמול. סוחרי הדגים ראו שאצל הגרמני נמצאים מאה חיות דגים מהסוג זהה, בקשו ממן לknoot את הדגים. אמר להם הגרמני, החיות הללו מוכרות כבר לאיש אחד והוא צריך לבוא לקחת אותן. הסוחרים שחיו מאד מעוניינים לknoot את הדגים הללו, שאלו את הגרמני מיהו הקונה? נתן להם הגרמני את כתובתו באכסניה. הלו כותרים אל האכסניה ואמרו לאיש, אנחנו נשלם לך כפל כפליים מהמחיר ששולם, ובבלד שתמכור לנו את הדגים שקנית שם הציעו לו והרוויח בעסק זהה סכום עצום. לאחר מכן הרך אל הגרמני ושילם לו את הכספי.

הזר האיש לעיר ותצליח מאד בעסקי.
(אורן סיפורי ח"ד ח"ז ע' 30-28, מס' פורטו של הגה"ח רב חיים שאול ברוך)

ספר להוצאות הנסעה ולהוצאות האכסניה ומסרו ליורד מנכסיו והוא נסע לברלין.

הוא הגיע לברלין וכל היום היה מסתובב ברחובות העיר ובשוקים ולא ידע מאי יבוא עזרו, עבר כבר שבע ואין הוא רואה שום פתח לישועה.

יום אחד הוא עומד בשוק ליד חנות גודלה למכירות דגים שהיתה שייכת למזרני. האיש הציג בחנות, וכשראה אותו בעל החנות שאלו אותו, מה הוא מבקש, אמר לו האיש, כי הוא רוצה לknoot מאות חיות דגים ממן פלוני, והאיש הצעיז עבורים סכום פערו ביחס. אמן הגרמני סירב תחילה לקבל סכום כל כך קטן אבל לבסוף נתרצה לסכום שהאיש הציע לו. רשם בפנקסו את כתובתו של האיש ואת החזונה למאה חיות דגים מסווג פלוני. הגרמני הזמין את הדגים עבורו והניח את התכויות המיעודות לאיש זהה במחסן שלו. הירוש מנכסיו שואן עשה היום כאשר הזמן מאות דגים התיוili שהוא עשה הפעם על המעשה

מספר הדגים בברלין

איש אחד ששור בדגנים ירד מנכסיו ר"ל. האיש זה לא היה חסיד, אולם חסידי חב"ד שבעירו יעצו לו לנוסע אל הרבי ה"צמאַך צדָקָה", והוא בודאי יוכל להושיע לו.

לאיש זהה לא היו אפילו הוצאות הנסעה ומסרו לו את הכספי. בינהם ספר להוצאות הנסעה והחסידים אספו שנכננס אל הרבי ה"צמאַך צדָקָה" וסיפר לו על המשור שלו בדגים, וכי לפטע התכווצטה עליו פונטו וונעשה ליוד מנכסיו ר"ל, אמר לו הרבי ה"צמאַך צדָקָה":
- סע לברלין והשיט יעזר לך.

האיש חזר לעירו ולא חשב כלל לנוסע לברלין, וכי מה תעוזר לו הנסעה לברלין? כשחזר, שאלו אותו החסידים, מה היה עצמו של הרבי ה"צמאַך צדָקָה", והוא אמר להם, כי הרבי אמר לו לנוסע לברלין. אמרו לו החסידים, אם הרבי אמר לך לנוסע לברלין, ודאי שם תבוא לך הישועה. אספו החסידים

STORIES ABOUT THE TZEMACH TZEDEK

suddenly refused to renew his lease for no apparent reason, and that his friends had advised him to ask the Rebbe to write a letter to an influential Yid who had connections with the poritz. "Your father the Rebbe indeed wrote a letter," he said, "but it is addressed to the wrong person! And now he," he continued, pointing to the gabbai, "won't let me go back and tell the Rebbe about the mistake!"

"With Father there are no mistakes!" the Maharshal declared firmly. "If he addressed the letter to a different person, it is because your salvation will come through him, not through the person you requested. Go and deliver the letter as my father directed, and everything will turn out for the good. Hashem will certainly help you!"

Encouraged by the Maharshal's decisive words, the innkeeper made his way to the other Yid and delivered the letter to him. Upon reading the letter, the Jew — although not a chossid himself — told the innkeeper: "If the tzaddik sent you here, I am sure you will be helped somehow. How, I don't know, especially since I have no dealings with that poritz. But stay here for a while as my guest, and we will see how things work out." And so the innkeeper remained.

A number of days passed, and nothing significant had yet occurred. Then, one evening, a huge blizzard descended upon the area. In the middle of the night, insistent knocking could be heard on the window, rousing the household from its slumber.

Sleepily, the homeowner asked who it was. The reply brought a knowing smile to his face.

"I am the wagon driver of the poritz, Mr. so-and-so," said the voice, mentioning the name of the very poritz from which his guest rented his inn. "Our wagon is stuck deep in the snow, and although it is hitched to strong horses, it won't budge. We

were afraid we would have to spend a frigid night in the carriage, and I don't even want to consider the consequences that may have resulted. Then, we suddenly noticed a light coming from your house. Would you be so kind as to help me bring in the poritz?"

Quietly, the Yid turned to his guest. "Your salvation is near!" he said. "However, for now it will be best if you stay in your room." He quickly rushed out to the barn, took his sled and horses, and hurried over to the frozen poritz. He then brought him back to his home and gave him a hot drink and some nourishing food. The poritz warmed up and slowly came back to himself.

When he had fully regained his strength, the poritz turned to his host. "You saved my life!" he said thankfully. "How can I repay you? I will give you anything you ask. Should you so desire, I am ready to give you half of my possessions!"

"My dear poritz!" the Jew replied. "Praised be Hashem, I am quite comfortable and have whatever I need. As for helping you, I refuse to accept compensation for saving a person's life. However, I do have one request."

"A relative of mine⁶ has been renting an inn from you for many years. He has always paid you on time and has never given you any problems. He recently informed me that for some unknown reason, you will not be renewing his lease. He is utterly distraught; the inn is his only source of income and he has no place to go. I humbly request from you to please refrain from evicting him, and allow him to continue renting the inn!"

"That innkeeper is your relative?!" said the poritz, astonished. "Listen to what I am about to tell you."

"The truth is as you have said; he has rented the inn for many years, and indeed he has always paid me

on time. I myself have no problems or complaints against him. However, there is a wealthy Jew in my area who has been pressuring me for some time to rent the inn to a relative of his. He believes it will provide him with a solid income."

"Since we do a large amount of business together, I couldn't refuse him. But now that I know that the present innkeeper is your relative, I will not force him out. Not only that, I will allow him to remain there rent-free! I will prepare a document right now to this effect."

The poritz took out a pen and paper, wrote his decision, placed his seal on the document, and handed it to the Yid, who gave it to his grateful guest.

The innkeeper would repeat this story time and again, concluding with the following statement:

"Who was this wealthy Jew who wanted the poritz to evict me? It was none other than the person to whom I had originally requested the letter to be written, following which I thought the Rebbe had erred! So even if you are certain that the facts say otherwise, know that the Rebbe sees infinitely more clearly than we do. The Rebbe never makes a mistake!"

1. Rav Nechemia wrote a sefer of halachic responsa titled *Divrei Nechemia*. He was married to the daughter of Reb Chaim Avrohom, the second son of the Alter Rebbe.

2. Shemos 3:13: מה אומר אליהם: *וְאַתָּה תֹּאמֶן לְמַה שְׁמָן*

3. Compiler's note: According to this explanation, the words *וְאַתָּה תֹּאמֶן לְמַה שְׁמָן* are read as a statement (instead of a question): "They will tell me what his name is."

4. Shemos 3:14.

5. Compiler's note: The gabbai was probably Chaim Ber, the main gabbai of the Rebbe the Tzemach Tzedek.

6. In the sense that all Jews are brothers.

שנשפן, קל וחומר על דםם של צדיקים. ולא זו בלבד (אמרו), אלא כל המלינו את מתו, עובר בלבד תעשה. הילינו לקבוזו להביאו לו ארון ותכריים, אין עובר עליון. ולא הוי קברון אותו בקבורות אבותיו, אלא שנוי בתיק בקרות הוי מתקנן לבית דין, אחד לענוגינו ולענוקינו ואחד לנסקלינו ולנשכני:

ו נתעלם הבשורה, מלקטין את העצמות וקוברין אותן במקובן. ומקוברים באים ושותאין בשלים ההקנין ובשללים העדרם, כלומר שאין בלבנו עליכם כלום, שדין אמרת דנעם. ולא הוי מותאבלין, אבל אונני, שאין אוניות אלא בלב:

מסכת חלה פרק א

א חמשה דברים חיבין במחלה, מהחיטים והמשוערים והכסמים ושבלת שועל ושיפון. הרי אלו חיבין במחלה, ומctrפין זה עם זה, ואסורי בחרש מלפני הפסה, ומילקצור מלפני העבר. ואם השעריו קם לעמר, העיר מיתינו. ואם לאו, אסורי עד שיבוא העמר הבא:

ב האוכל מכם פזית מצה בפסח, יצא ידי חותמו. גזית חמץ, סיב בהכינה, נתעלם אחד מהם בכל הפינימים, הרי זה עובר בפסח. הנודר מן הפת ומון כתובאה, אסור בהם, דברי רב פאר. ותכמים אונרים, הנודר מן הקן אין אסור אלא מון. וחיבין במחלה ובמעשרות:

ג אלו חיבין במחלה ופטורין מן המעשירות, הלקט, והשכחה, והפהה, והפרק, ומעשר ראשון שנטלה תרומותו, ומעשר שני והקדש שנפדו, ומותר העמר, ותבואה שלא הביאה שליש, פטורה מן המחלה:

ד אלו חיבין במעשרות ופטורין מן המחלה, כאמור, והדמן, וטפרוגים, והשיטמיון, והקטניות, ופחחות מיחסת רבעים בתבואה. הפסגנין, ומבקשני, והאסקרייטין, וחלת המשרת, והמץמע, פטורין מן המחלה:

ה העשה שתחלה ספגנין וסופה ספגנין, פטורה מן המחלה. תחלה עשה וסופה ספגנין, תחולת ספגנין וסופה עשה, חיבת במחלה. וכן הקנוקאות כיבות:

ו המפעסה, בית שמאי פוטרין, ובית הילן קהיבין. החוליטה, בית שמאי מחייבין, ובית הילן פוטרין. מלכון בשוק, חיב:

ז נחתום שעשה שאור לחלק, חיב במחלה. נשים שנותנו לנחתום לעשות להן שאור, אם אין בשל אחת מון בשער, פטורה מן המחלה:

ח עשת הצלבים, בזמן שקרועים אוכלי מפנה, חיבת במחלה, ומעברין בה, ומשתתפין בה, ומברכין

בידו (ואדם אחד רוכב), הסוס רחוק מפנו כדי שהיא רואה. אולם אחד יש לי ללמד עלייו זכות, הלה מני בסטודין והטוס רץ ומעמידו. ואפלו הוא אומר יש למד על עצמן זכות, מוחזירנו אותו בדבורי. מזאו לו זכות, פטירוהו, ואם לאו, יוצא לסקל. וברוחו יוצא לפניו, איש פלוני בן פלוני יוצא לסקל על שעבר עברה פלוני ופלוני עדיו, כל מי שיודע לו זכות יבוא ולמד עליו:

ב היה רחוק מבית הסקילה בעשר אמות, אומרים לו התזזה, שמו דרכם המובטין מותדין. שבל הפטנדזה יש לו חלק לעולם הבא. שמו מזינו בעכו שאמור לו יהושע (יהושע ז) בני שים נא כבוד לה' אלה יישראל ותן לו תודה וגוי, יונע ענן את יהושע ויאמר אקנה א נכי חטאתי [לה] אלה אלה ישנא [וכזאת וגוי]. ומפניו שפְרַר לו ודוין, שנאמר (שם) ויאמר יהושע קה עכברתו יערכן ה' בימים אלה, היום הנה אתה עכבר ואי אתה עכבר לעולם הבא. ואם איינו יודע להתנדות, אומרים לו אמר תורה מיתני כפירה על כל עונותיו כל עונותיו. רבבי יהושע אמר, עד יודע שהוא מזקם, אומר תהא מיתתי כפירה על כל עונותי חוץ מעון זה. אמרו לו, אם כן, יהו כל אדם אומרים כן כדי לנקות את עצמן:

ג היה רחוק מבית הסקילה ארבע אמות, מפשיטין אותו את בוגדי. האיש, מכסין אותו מלפניו. והאשה, מלפניה ומאחריה, דבני שנאמר ושבנה שבני (שם) ובלכתן בדרכו. אם כן, ל珂ה נאמר ושבנה ובלכתן ערכמה: נסכתת ערכמה:

ד בית הסקילה היה צבומה שמי קומות. אחד כן העדים דוחפו על מיתני. נהפר על לבו, הופכו על מיתני. אם מות בה, יצא. ואם לאו, השני נמל את האבן ונותנה על לבו. אם מות בה, יצא. ואם לאו, רגימתו בכל ישראל, שנאמר (דברים י) יד העדים תחיה בו בראשה להמיתו יד כל העם באחרונה. כל הנסקלון נטלין, דברי רב פאר. ותכמים אונרים, איינו נטליה אלא המגדף והעביד עבורה זהה. האיש תולין אותו פניו כלפי העם והאשה פניה כלפי העז, דברי רב פאר. ותכמים אונרים, האיש גתלה ואיו האשה גתלה. אמר להן רב פאר זכיתי, ובשער שטים לבני ובשים לאחריה. אמרת אנה ואחת קאנה. מוקם שנאמר להארין, איינו רשי ל凱צער, איינו רשי להארין. לחתם, איינו רשי שלא לחותם. ושלא לחותם, איינו רשי לחותם:

ה מזקוריין יציאת מצדים בלילה. אמר רב פאר זכיתי בון עזניה, הרי אני בון שבעים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצדים בלילה, עד שדרשה בון זומא, שנאמר (דברים ט) למן תזכר את יום כי ציד תולין אותו, משקען את הקורה באני ובעז יוצא מפונה, ומקריך שמי זיו זו על גבי זו ותוליה אותן. רבבי יוסי אונר, הקורה מטה על הפלל ותוליה אותו. רבבי יוסי אונר, הקורה מטה על הפלל ותוליה אותו בדרכו שהטבוחין עושים. ומיתרין אותו מיד. ואם לנו, עבור עלייו שלא תעשה, שנאמר (דברים כא) לא תלין נבלתו על העז כי קבר תקברנו (בימים ההורא) כי קללה אליהם תלוי וגוי. כלומר, מפניהם מה זיה תלוי, מפניהם שברן את השם, ונמצא שם שמים מתקללים:

ה אמר רב פאי פאייר, בזמן שאדם מצטער, (שכינה) מה הלהשון אומרת (ביבkol) קלני מיראשי, קלני מירעוי. אם בן מתקום מצטער על דםם של רשיים המקלל. אחד עוזד על פתח בית דין והסדרין

מ

מסכת ברכות פרק א

א מאיימת קורין את שמע בערבית. מושעה שהכחניים נכנסים לאכל בתרומתן, עד סוף האשכלה קראשנה, דבני נבי אליעזר. ותכמים אומרים, עד חצות. ובן גמליאל אומר, עד שיעלה עמוד השחר. מושעה שבאו בנו מבית המשטה, אמרו לו, לא קרינו את שמע. אמר לרם, אם לא עלה עמוד השחר, חיבין אתם לקורות. ולא בלבך, עד שיעלה עמוד השחר. הקטר חלבים ואברים, מזקתו מזקתו עד שיעלה עמוד השחר. וכל הגבלין ליום אחד, מזקתו עד שיעלה עמוד השחר. אמר בן, לפהו אסרו חכמים עד חצות, כדי לחרהיק את האדם מון העבירה:

ב מאיימת קורין את שמע בשחרית. מושיכר בין תכלת לבן. נבי אליעזר אומר, בין תכלת לבתיה. (גונדרה) עד הנז מהמה. רבבי יהושע אומר, עד שלש שעות, שמו דרכם מילכים לעמוד בשלה שעות. הקורה מכאן ואילך לא הפסיד, כאמור, אומרים בקונא בתורה:

ג בית שמאי אומרים, בערב כל אדם יטו ויקראו, נבלר עטדי, שנאמר (דברים 1) ובשבן ובקונן, ובית היל אומרים, כל אדם קורא בדרכו, שנאמר (שם) ובלכתן בדרכו. אם כן, ל珂ה נאמר ושבנה שבני יבקמן, בשעה שבני אעם שוכבים, ובעשרה שבני אדם עזם. אמר נבי טרפון, אני קיימי בא בדרכו, והטהר לחרות, דבני בית שמאי, וסכתני בעצמי מפניהם הלטסים. אמרו לו, כדי היה לחרוב בעצמן, שערbert על דבני בית היל:

ד בשחר מברן שטים לפניה ואחת לאחריה, ובשער שטים לבני ושים לאחריה. אמרת אנה ואחת קאנה. מוקם שנאמר להארין, איינו רשי ל凱צער, איינו רשי להארין. לחתם, איינו רשי שלא לחותם. ושלא לחותם, איינו רשי לחותם:

ה מזקוריין יציאת מצדים בלילה. אמר רב פאר זכיתי בון עזניה, הרי אני בון שבעים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצדים בלילה, עד שדרשה בון זומא, שנאמר (דברים ט) למן תזכר את יום כי ציד תולין אותו, משקען את הקורה באני ובעז יוצא מפונה, ומקריך שמי זיו זו על גבי זו ותוליה אותן. רבבי יוסי אונר, הקורה מטה על הפלל ותוליה אותו. רבבי יוסי אונר, הקורה מטה על הפלל ותוליה אותו בדרכו שהטבוחין עושים. ומיתרין אותו מיד. ואם לנו, עבור עלייו שלא תעשה, שנאמר (דברים כא) לא תלין נבלתו על העז כי קבר תקברנו (בימים ההורא) כי קללה אליהם תלוי וגוי. כלומר, מפניהם מה זיה תלוי, מפניהם שברן את השם, ונמצא שם שמים מתקללים:

ב

מסכת סנהדרין פרק ו

א גנום הדין, מוציאין אותו לסקלן. בית הסקילה היה חוץ לבית דין, שנאמר (ויקרא כד) הוציא את המקלל. אחד עוזד על פתח בית דין והסדרין

משניות אוטיות השם

המדינה. הלווקם לולב מתחברו בשבייעית, נוֹתָן לו אתרוג במתנה, לפי שאין רשאי ללקחו בשבייעית:

יב בראשונה היה לולב נטול במקץ שבעה, ובשביעינה יום אחד. מsharp; בית המקץ, התקין רבנן יותן בן זכאי שינה לולב נטול במדינה שבעה, זכר למקץ. ושי' א' יום ה' נס' יכול אסור: **יג** יום טוב הראשון של חג שחל להיוות בשבת, כל העם מוליכין את לולביהם לבית הכנסת. לפחרת משביכין ובאיין, כל אחד ואחד מכיר את שלון, ונוטלו. מפנ' שאמרו חכמים, אין אדם יוצא כי חותמו ביום טוב הראשון של חג בלולבו של חברו. ושאר ימות החג, א' אם יוצא כי חותמו בלולבו של חברו:

ידنبي' יוסי אמר, מפנ' שהוציאו ברשותו: הרבנים, פטור, מפנ' שהוציאו ברשותו:

טו קיבלת אשפה מיד בנה ומיד בעלה ומחזירתו לפנים בשבת.نبي' יהודאה אמר, בשבת מחזירין, ביום טוב מוסיפין, ובמועד מחליפין. קטן הינו צען, חיב בלולב:

רבי יהודאה אומר, בכיצה. ובגדול, כדי שיאהן שניים בידיהם, דבריنبي' יהודאה.نبي' יוסי אומר, אפילו (אחד) בשתי ידיהם:

ח אין אוגדין את הלולב אלא במנינו, דבריنبي' יהודאה.نبي' מאיר אומר, אפילו במשילה. אמר רבבי מאיר, משילה באנשי ירושלים, שחיי אוגדין את לולביהם בגימוניות של זהב. אמרו לו, במנינו ה' אוגדין אותן מלמטה:

ט והיכן ה' הושיעה מגעניין, בהוזו לה' תחלה נסוף, ובאנה ה' הושיעה נא. דברי באנה ה' הצלחה הלל. ובית שפאי אומרים, אף באנה ה' הצלחה נא. אמר רבבי עקיבא, צופה קיתתי ברבע גמליאל וברבי יהושע, שכל העם כי מגעניין את לולביהם, והן לא גענו אלא באנה ה' הושיעה נא. מי שבא בزرע ולא היה בידו לולב לטול, לכשיננס ליבתוitol על שלחנו. לא נטול שחרית,itol בין העربים, שכל היום כשר לולב:

'מי, שהיה עבד או אשפה או קפון מקרין אותו, עונה אחניהם מה שמן אומרים, ותהי לו מארה. אם היה גדול מקרין אותו, עונה אחורי הלויה: **יא** מקרים שונגו לכפול, יכפול. לפשות, יפשות. לבן (אחורי), יבן (אחורי). הפל כמנהג

గ ערבה גזולה. ויבשה, פסולה. של אשרה ושל עיר הנדחת, פסולה. נקטם ראש, נפרק עלייה, והצפאה, פסולה. במנשה, ונשנשו מקצת עליה, ושל בעל, כשרה:

דنبي' ישמעאל אומר, שלשה הדרים ושתי ערובות לולב אחד ואתרוג אחד, אפילו שניים קוטומים ואחד איינו קטום.نبي' טרפון אומר, אפילו שלשון קטומים.نبي' עקיבא אומר, כשם שלולב אחד ואתרוג אחד, אך הדר אחד ורבעה אחת:

ה אתרוג הצעול והיבש, פסול. של אשרה ושל עיר הנדחת, פסול. של פרומעה טהורה, לא טול. ואם טמאה, פסול. של תרומה טהורה, לא טול. לבטול, כשר. של דמאי, בית שפאי פולין, ובית הלל מכשרין. של משור שני בירושלים, לאיטול. ואם נטול, כשר:

ו עלתה חוץ על רבנן, נטלה פטמותו, נקלף, נסדק, נקב וחרס כל שהוא, פסול. עלתה חוץ על מעוטו, נטול עקצנו, נקב ולא חסר כל שהוא, כשר. אתרוג הפושי, פסול. והניוק בכרכתי,نبي' מאיר מכשר, וنبي' יהודאה פסול:

ז שעור אתרוג הקטן,نبي' מאיר אומר, כагוז.

Yes, we're open!

Regular hours
throughout Yom Tov.
6:00 AM – 2:00 AM
7 days a week.

היכל הלימוד
תפארת יצחק
שע"י יגדיל תורה
574 Empire Blvd.

Heichal HaLimmud Tifferes Yitzchok is a center dedicated exclusively for Torah learning. Conveniently located in the center of Crown Heights, the Heichal Halimmud provides a welcome setting for individual study, Chavrusa learning, father and son learning, and/or small shiurim.

ELCHONON GEISINSKY
TAX SERVICES
(718) 774-0797

 Apple Drugs
Crown Heights Pharmacy Inc.
COMPLETE PHARMACY AND HEALTH FOOD CENTER
376 Kingston Ave
Appledrugs376@gmail.com

YOUR TRUSTED FULL SERVICE INSURANCE BROKERAGE FIRM
COMMERCIAL & PERSONAL INSURANCE
PERSONALIZED COVERAGE
ACCESS TO MULTIPLE INSURANCE COMPANIES
Pinchos@Chein-Insurance.com
www.Chein-Insurance.com

506 Empire Blvd • 718-778-0078 • Sizes 18-41

• **EMPIRE PRESS**.
Benchers–Invitations–Thank You Cards–Tshuros
Quick Turnaround, Quality Service
www.EmpirePress.com • I-888-4-BENCHERS

סופר סת"ם
718-613-1111
mysofer.com
ORAITA Inc.
353 Kingston Avenue

 סיוולד
www.seewaldcars.com
Affordable • Wheelchair Accessible
773cars@gmail.com • 718.773.2277 • 917.520.7452

Alexander Weisz
Electrician
Expert Service with a Personal Touch
917.776.5088